

פתרון תרגול – אכיפת פסקי חוץ

1. בית המשפט המוסמך בארצות הברית קבע בפסק דין שמתקיימים בין שמעון וראובן יחסי עבודה. שמעון מעוניין לתבוע את ראובן בישראל בגין תשלומים סוציאליים שהוא זכאי להם כעובד בסכום כולל של 3,500,000 ₪.

מה הדין?

- א. על שמעון לפנות לבית המשפט המחוזי בבקשה לאכיפת פסק החוץ.
- ב. על שמעון לפנות לבית הדין האזורי לעבודה בבקשה לאכיפת פסק החוץ.
- ג. על שמעון לפנות לבית הדין הארצי לעבודה בבקשה לאכיפת פסק החוץ.
- ד. שמעון אינו זכאי לקבל סעד של אכיפת פסק החוץ.

התשובה הנכונה היא ד

סעיף 3 לחוק אכיפת פסקי חוץ

פסק החוץ שניתן בארצות הברית מצהיר על כך שמתקיימים יחסי עבודה, אולם לא ניתנה בו החלטה לעניין התשלומים הסוציאליים.

כלומר פסק הדין כולל סעד הצהרתי ולא סעד אופרטיבי.

מכיוון שהסעד אינו אופרטיבי, קרי, לא ניתן למימוש, אין ביכולתו של שמעון לקבל סעד של אכיפה.

אילו לא היה מתקבל פסק חוץ כספי בגין התשלומים הסוציאליים, אזי יכול היה שמעון לתבוע בישראל ולהגיש את תביעתו לבית המשפט המחוזי, בהתאם לכללי הסמכות העניינית הרגילים.

פסקי דין הצהרתיים נכנסים למסלול של הכרה, לאחר ההכרה ניתן לאכפם.

2. איזה מהתנאים הבאים אינו מונע מבית המשפט להכריז על פסק חוץ כאכיף?

- א. לא קיים הסכם בין מדינת ישראל לבין המדינה שבה ניתן הפסק בנוגע להכרה בפסקי חוץ.
- ב. לא ניתנה לנתבע אפשרות סבירה לטעון את טענותיו ולהביא ראיות מטעמו לפני מתן הפסק.
- ג. הפסק נוגד פסק דין תקף אחר שניתן באותו עניין בין אותם בעלי דין במדינה שלישית.
- ד. בעת הגשת התביעה במדינה הזרה היה משפט תלוי ועומד, באותו עניין ובין אותם בעלי דין, בפני בית משפט בישראל.

התשובה הנכונה היא א

סעיף 4(ב) לחוק אכיפת פסקי חוץ

הדדיות באכיפה- על מנת שבית משפט בישראל יאכוף פסקי דין של מדינה זרה, על המדינה הזרה לאכוף פסקי דין של ישראל.

לכלל ההדדיות ישנו חריג-

בידי היועץ המשפטי לממשלה נתונה הסמכות להגיש בקשה להכרזה על אכיפת פסק החוץ אף אם ניתן במדינה אשר אינה אוכפת פסקי דין של ישראל.

חלופה ב' אינה נכונה- משום שבמצב בו לא ניתנה לעד האפשרות לנתבע האפשרות להביא ראיות מטעמו לפני מתן הפסק, לא ניתן לאכוף את הפסק בישראל ואין דרך להתגבר על זה.

חלופה ג' אינה נכונה- אם ישנו משפט תלוי ועומד לא ניתן להכריז על אכיפת פסק החוץ.

3. נאגיי, אזרח ישראלי, קיבל פסק דין לטובתו בבית המשפט המוסמך בעיראק, ולפיו על פואד, אזרח ישראלי, לשלם לו סכום כסף. נאגיי הגיש לבית המשפט בישראל בקשה להכרזת פסק הדין כפסק אכיף. פואד מתנגד בטענה שבעיראק לא אוכפים פסקים של בתי המשפט בישראל, וטענה זו הוכחה בבית המשפט.

מה הדין?

- א. לא ניתן להכריז על פסק דין כאכיף.
- ב. **בית המשפט רשאי להכריז על פסק דין כאכיף רק אם היועץ המשפטי לממשלה יבקש זאת.**
- ג. בית המשפט רשאי להכריז על פסק דין כאכיף רק אם ראה שמן הצדק והיושר לעשות כך.
- ד. בית המשפט אינו רשאי להכריז על פסק דין כאכיף, אך מוטלת על בית המשפט החובה להכיר בו.

התשובה הנכונה היא ב

סעיף 4(א)+(ב) לחוק אכיפת פסק חוץ

במסגרת אכיפת פסקי חוץ, ישנו עיקרון העונה לשם עיקרון ההדדיות, קרי, על מנת שישראל תאכוף פסק חוץ שניתן במדינה זרה, המדינה הזרה צריכה לאכוף פסקי דין של ישראל.

עם זאת לכלל זה ישנו חריג-

היועץ המשפטי לממשלה יכול להגיש בקשה לאכוף את פסק הדין בישראל, על אף שהמדינה הזרה אינה אוכפת פסקי דין של ישראל.

חלופה א אינה נכונה- משום שהיועץ"ש יכול להגיש בקשה לאכוף את פסק החוץ עפ"י שלא מתקיים עיקרון ההדדיות.

חלופה ג אינה נכונה- משום שאין לבית משפט שיקול בעניין הזה, אלא אם מוגשת בקשה על ידי היועץ"ש.

4. פסק חוץ אכיף בבית המשפט בישראל ולפיו על החייב לשלם לזוכה סכום כספי של 50,000 ליש"ט. החייב מתכוון לכבד את פסק הדין בישראל בו ביום.

מה הדין?

- א. על החייב לשלם לזוכה את הסכום בשקלים חדשים בלבד, לפי שער החליפין היום התשלום.
- ב. על החייב לשלם לזוכה את הסכום בשקלים חדשים בלבד לפי שער החליפין ביום הכרזת פסק החוץ כפסק אכיף.
- ג. על החייב לשלם לזוכה את הסכום במטבע חוץ (ליש"ט) בלבד, בכפוף לדינים החלים על הפיקוח ל מטבע חוץ.
- ד. **על החייב לשלם לזוכה את הסכום בשקלים חדשים, לפי שער החליפין ביום התשלום, או לשלם לזוכה את הסכום במטבע חוץ (ליש"ט), בכפוף לדינים החלים על הפיקוח על מטבע חוץ, לפי בחירתו.**

התשובה הנכונה היא ד

סעיף 10(ב) לחוק אכיפת פסקי חוץ+ סעיף 359 לתקנות סדר הדין האזרחי (אכיפת פסקי חוץ)

כאשר פסק חוץ נאכף ע"י בית המשפט בישראל, החייב יכול לשלם לזוכה את הכסף בשתי דרכים:

האחת- לשלם במטבע חוץ בהתאם לשער היציג ביום התשלום.

השניה- לשלם במטבע ישראלי בהתאם לשער היציג על פי בנק ישראל ביום התשלום.

תשובה א לא נכונה- משום שהחייב יכול לבחור האם לשלם במטבע ישראלי או במטבע חוץ.

תשובה ב לא נכונה- משום שהשער היציג ייקבע על פי יום התשלום.

תשובה ג לא נכונה- משום שהחייב יכול לבחור האם לשלם במטבע ישראלי או במטבע חוץ.

5. אורית הגישה תובענה כספית נגד בתיא בבית המשפט המוסמך בצרפת בגין נזקי גוף בסכום שווה ערך ל- 5,000,000 ש"ח. בית המשפט בצרפת קיבל את התובענה באופן חלקי בלבד ופסק לטובתה של אורית פיצוי בסכום שווה ערך ל-1,000,000 ש"ח. אורית מבקשת לבצע את פסק הדין בישראל.

מה הדין?

- א- **על אורית להגיש את בקשתה לבית משפט השלום.**
- ב- **על אורית להגיש את בקשתה לבית המשפט המחוזי.**
- ג- **על אורית להגיש את בקשתה ללשכת ההוצאה לפועל.**
- ד- **לא ניתן לבצע את פסק הדין בישראל.**

התשובה הנכונה היא א

רע"א 7551/00 פוקס נ' קצנבלוגן, פ"ד נו(1) 253

בקשה לאכיפת פסק חוץ תוגש לפי כללי הסמכות העניינית הרגילים. מאחר ומדובר בתביעה כספית של 1,000,000 ₪ הסמכות מסורה לבית משפט השלום. תשובה ב אינה נכונה- תביעות כספיות מתחת ל-2.5 מליון ₪ יידונו בבית משפט השלום. תשובה ג אינה נכונה- אכיפה של פסק חוץ תוגש לבית המשפט בלבד.

6. בלה הגישה תביעת מזונות בבית המשפט בארצות הברית נגד שבתאי בעלה. סמוך לאחר מכן חייב בית המשפט בארצות הברית את שבתאי בתשלום מזונות זמניים לבלה, כסעד זמני. עתה, 3 שנים לאחר שניתנה ההחלטה, בלה מבקשת לאכוף בישראל את ההחלטה למזונות זמניים. טרם ניתן בארצות הברית פסק דין סופי בתביעת המזונות.

איזה מהמשפטים הבאים אינו נכון?

- א- **היות שחלפו למעלה משנתיים מיום שניתנה ההחלטה בארצות הברית, אזי בית המשפט בישראל לא ייזקק לבקשה.**
- ב- **תנאי להכרזה על פסק חוץ כאכיף הוא שניתנה לשבתאי אפשרות סבירה לטעון את טענותיו ולהביא את ראיותיו בפני בית המשפט בארצות הברית לפני שניתן פסק החוץ.**
- ג- **ניתן להכריז בישראל על ההחלטה למזונות זמניים כאכיפה, אף על פי שמדובר בהחלטת ביניים ולא בפסק דין סופי וחלוט שאינו ניתן לערעור.**
- ד- **לא ניתן להכריז על פסק חוץ כאכיף אם בעת הגשת התביעה בארצות הברית התנהל בישראל משפט בין בלה לשבתאי בעניין המזונות.**

התשובה הנכונה היא א

סעיף 5 לחוק אכיפת פסקי חוץ

בית המשפט לא ייזקק לבקשת אכיפה של פסק חוץ שהוגשה כעבור יותר מ-5 שנים מיום מתן הפסק. מאחר ויש לסמן את החלופה שאינה נכונה, התקופה שניתן לאכוף את פסק החוץ היא למשך 5 שנים. תשובה ב אינה נכונה- משום שמדובר בחלופה נכונה. תשובה ג אינה נכונה- משום שמדובר בחלופה נכונה.

7. רוסריו היא אזרחית ותושבת של ברזיל שגילתה לאחרונה שריקדו הוא אביה. בית המשפט הברזילאי הכיר בכך במסגרת פסק דין הצהרתי הקובע כי ריקדו הוא אביה של רוסריו. לאחר 4 שנים נפטר ריקדו והותיר אחריו חשבון בנק בישראל שיש בו סכום של 3,000,000 ש"ח. רוסריו מעוניינת לקבל את הסכום שבחשבון הבנק בהסתמך על פסק הדין הברזילאי (פסק החוץ). בית המשפט הברזילאי היה מוסמך לתת את פסק הדין, פסק הדין אינו ניתן עוד לערעור בברזיל ואינו סותר את תקנת הציבור בישראל. בברזיל אוכפים פסקי דין ישראלים.
מה הדין?

- א. על רוסריו לפנות לבית המשפט לענייני משפחה בישראל בבקשה להכריז על פסק החוץ כפסק אכיף, ובית המשפט מוסמך להכריז על כך.
- ב. על רוסריו לפנות לבית המשפט המחוזי בישראל בבקשה להכריז על פסק החוץ כפסק אכיף, ובית המשפט מוסמך להכריז על כך.
- ג. על רוסריו לפנות לבית משפט השלום בישראל בבקשה להכריז על פסק החוץ כפסק אכיף, ובית המשפט מוסמך להכריז על כך.
- ד. **בית המשפט בישראל אינו מוסמך להכריז על פסק החוץ כפסק אכיף.**

התשובה הנכונה היא ד

סעיף 3 לחוק אכיפת פסקי חוץ

על מנת לאכוף פסק חוץ בישראל ישנם שני מסלולים בחוק, מסלול של אכיפה ומסלול של הכרה. מסלול של אכיפה ניתן ליישמו רק במקרה בו מדובר בסעד אופרטיבי, קרי, סעד שניתן למימוש. לדוג: סעד כספי. בענייננו מדובר על פסק חוץ אכיף ממדינת ברזיל שניתן בו סעד הצהרתי בלבד- הצהרה על כך שריקדו הוא אביה של רוסריו, על מנת שבית המשפט בישראל יכריז על הסעד כסעד אכיף, קודם עליו לעבור מסלול של הכרה ובשלב השני אם הוא יוכר, יוכל בית המשפט להכריז עליו כאכיף.